

Utbildningsinspektion i Vårby skolor, förskoleklass och grundskolor årskurs 1–9

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Grindstuskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	87
Förskoleklass	36
Grundskola	158

Vårbackaskolan	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	96
Förskoleklass	23
Grundskola	172

Vårbyskolan	Antal barn/elever
Grundskola	284

Vårby ResursCenter	Antal barn/elever
Grundskola	19

Utbildningen vid Vårby skolor omfattar förskoleklass, grundskola årskurserna 1-9 samt skolbarnsomsorg fördelat på tre grundskolor, Grindstuskolan och Vårbackaskolan med förskoleklass och årskurserna 1-4 samt Vårbyskolan med årskurserna 5-9. I ledningen för Vårby skolor finns förutom rektorn också fyra biträdande rektorer. Skolornas elever och personal arbetar i arbetslag, Grindstuskolan arbetar i tre arbetslag, Vårbackaskolan och Vårbyskolan arbetar i två arbetslag. Eleverna från Grindstu- och Vårbackaskolan börja årskurs 5 vid Vårby skola och de flesta avslutar sina grundskoleår där.

Vidare finns ett resurscenter bestående av tre klasser för elever i behov av särskilt stöd. Ytterligare en klass finns för barn vars behov håller på att utredas.

Genomförandet av inspektionen i Vårby skolor

Skolverket sände den 10 maj 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Vårby skolor har bestått av undervisningsråden Stig Westlund och Tomas Johansson. Besök i Vårby skolor genomfördes den 30 november och 1 december 2004 vid Vårbackaskolan och Grindstuskolan. Den 7 december t.o.m. den 9 december 2004 genomfördes besök vid Vårby skola samt Vårby resurscentrum.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Vårby skolor, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Vårby skolor genomfördes formella intervjuer med ett urval elever, föräldrar och lärare. Vidare intervjuades elevrådets styrelser och skolledningen. Inspektörerna förde också spontana samtal med elever och lärare vid lektionsbesök och under raster.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvarskännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Grundläggande demokratiska värderingar och ansvarstagande

Vid de granskade skolorna bedömer inspektörerna att det allmänt råder ett gott klimat bland elever och personal. Inspektörerna fick under besöken intrycket att eleverna är öppna och hjälpsamma. Eleverna uppger också att klimatet på skolorna är sådant att de kan säga vad de tycker och att deras åsikter, i de allra flesta fall, respekteras.

Enligt läroplanen skall eleverna genom att delta i planering och utvärdering av den dagliga undervisningen, bl.a. genom att välja kurser, ämnen, teman och aktiviteter, utveckla sin förmåga att utöva inflytande och ta ansvar.

Inspektionen visar att eleverna vid de inspekterade skolorna vill vara med och påverka sitt dagliga arbete, men att de inte ges möjlighet till detta i någon större omfattning. Eleverna ger exempel på frågor, oftast av praktisk karaktär, där de har kunnat påverka, t.ex. utformningen av skolgården eller inköp av material för rastverksamhet.

Eleverna uppger att deras inflytande över det egna lärandet i många fall är beroende av vilken lärare de har. Eleverna uppger också att i den mån det förekommer inflytande på undervisningens utformning är det vanligtvis så att eleverna får välja arbetsuppgifter inom ramen för lärarnas planering.

Inspektörernas bedömning är att eleverna har inflytande över praktiska frågor men inte i utformningen av undervisningen vilket bör förbättras.

Ettiska förhållningssätt

Eleverna uppger att det ibland förekommer kränkande behandling på skolorna, men de anser att personalen är bra på att ta tag i problemen när de får kännedom om dem. Inspektörernas bedömning är att eleverna respekterar varandra och accepterar varandras olikheter och att de har en människosyn som är förenlig med läroplanens.

Trygghet och lust att lära

I intervjuerna med eleverna framkom att de oftast känner sig trygga vid sina skolor. Detta bekräftas också i föräldrantervjuerna. Eleverna vid Grindstuskolan uppgav dock att de ibland kan känna sig rädda under rasterna och att de vuxna står ihop och pratar med varandra utan att uppmärksamma vad som sker på skolgården.

Personalen vid skolorna uppger i intervjuerna att huvuddelen av eleverna tar ansvar för sitt lärande och för miljön i skolorna, men att lusten att lära ibland avtar med stigande ålder. Detta kräver stora insatser från lärarna för att engagera eleverna.

Inspektörernas bedömning är att eleverna oftast känner sig trygga vid sina skolor. Vidare bedömer inspektörerna att eleverna i de tidiga årskurserna känner lust att lära, men att denna ibland avtar med stigande ålder.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att det allmänt råder ett gott klimat bland elever och personal vid skolorna och att eleverna har en människosyn som är förenlig med läroplanens. Inspektörernas bedömning är att eleverna har inflytande i praktiska frågor men inte på undervisningens utformning vilket bör förbättras. Eleverna känner sig oftast trygga vid sina skolor men att lusten att lära ibland avtar med stigande ålder.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

Utveckling och lärande relaterat till läroplanens mål att sträva mot

Vid skolorna finns lokala konkretiseringar av de nationella kursplanerna för årskurs 5 och 9 i alla ämnen. I övriga årskurser finns det i några ämnen, dock inte i alla. Enligt rektor pågår arbete med att konkretisera de nationella kursplanerna i de ämnen och årskurser som ännu inte har detta. De lokala mål som finns är delvis kända av elever och föräldrar. De nationella kursplanemålen är inte elever och föräldrar informerade om.

Inspektionen visar att eleverna framför allt i de tidigare årskurserna kan arbeta såväl självständigt som i par eller grupp samt lyssna till t.ex. andra elevers redovisningar eller till läraren. Valet av arbetssätt för de äldre eleverna styrs ibland

mer av tradition och yttre betingelser, som t.ex. schemat, än utifrån elevernas behov.

Kunskaper relaterade till mål att uppnå i årskurs 5 och 9

Vårbyskolan sammanställer elevernas resultat i engelska, matematik och svenska från de nationella proven i årskurs 5. Av resultaten våren 2004 framgår att 86 procent av eleverna uppnådde målen i samtliga tre ämnen. I engelska nådde 95 procent målen, i matematik var det 100 procent samt i svenska uppnådde 90 procent målen.

Skolledningen har ingen samlad bild över elevernas kunskapsresultat i årskurserna 1 till och med 7, förutom i engelska, matematik och svenska för årskurs 5. Kunskaperna om resultaten i övriga ämnen finns dokumenterade hos enskilda lärare och ligger till grund för utvecklingssamtalen. Det finns heller ingen redovisning över skillnader mellan flickors och pojkars resultat i de nationella proven eller i övriga ämnen. För årskurserna 8 och nio finns betygssammanställningar i alla ämnen.

Enligt skolledningen uppnådde 65 procent av eleverna vid Vårbyskolan i årskurs 9 målen på det nationella provet i engelska år 2004, 77 procent i matematik och 62,5 procent i svenska. Skolan har dock ingen sammanställning över hur många elever som nådde målen på de nationella proven i samtliga tre ämnen, vidare finns ingen sammanställning som visar på skillnader mellan flickors och pojkars resultat.

Enligt skolan uppnådde 40 procent av eleverna målen i samtliga kursplaneämnen, denna siffra härrör sig från den 1 augusti 2004. Enligt Skolverkets betygsstatistik, SALSA¹, för 2004 framgår att det faktiska meritvärdet² för elever som fått slutbetyg är 141 poäng, det modellberäknade värdet, också enligt SALSA, är 171 poäng, med andra ord lägre än förväntat. Det genomsnittliga meritvärdet för Huddinge kommun, år 2004, är 204 poäng och för riket 207 poäng.

Som framgår av redovisade resultat är skillnaden mellan det modellberäknade och det faktiska värdet 30 poäng för Vårbyskolan. I jämförelse med Huddinge kommun är skillnaden 63 poäng och för rikssnittet är skillnaden 66 poäng. Vidare framgår av Skolverkets statistik att det genomsnittliga meritvärdet för flickor är 151 poäng och för pojkarna är det 131 poäng. Vid en jämförelse mellan åren 2003 och 2004 framgår att det faktiska meritvärdet för 2003 var 181 poäng, en skillnad mellan de två åren på 40 poäng.

Skolans resultat per ämne visar att i tre ämnen, engelska, historia, och idrott och hälsa, fick mellan 63 och 69 procent av eleverna betyget godkänt eller bättre. I

¹ För att få en mer nyanserad bild av skolors betygsresultat än enbart genom att tillhandahålla de faktiska betygsresultaten som skolor uppnår, har Skolverket utvecklat Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala SambandsAnalyser – SALSA. Verktyget jämför i en statistisk modell kommuners och skolors faktiska betygsresultat avseende "andel elever som uppnått målen" respektive "genomsnittligt meritvärde" med ett modellberäknat värde. I denna beräkning tas hänsyn till bakgrundsfaktorer som föräldrars utbildningsnivå, andelen elever med utländsk bakgrund och fördelning flickor/pojkar i kommuner och skolor.

² En elevs meritvärde räknas fram genom att bokstavsbetygen översätts till poäng, (MVG ger 20, VG ger 15, G ger 10), därefter räknas de 16 bästa betygen samman. En elev som betyg i samtliga 16 ämnen kan således ha högst 320 och minst 160 poäng i meritvärde.

svenska som andraspråk fick 43 procent av eleverna betyget godkänt eller bättre. I tre ämnen, bild, musik och svenska fick 92 till 98 procent av eleverna betyget godkänt eller bättre, i övriga ämnen varierade resultaten mellan 71 och 85 procent där eleverna uppnådde betyget godkänt eller bättre.

I Vårby skolors kvalitetsredovisning skriver rektor att skolorna skall fortsätta utveckla och förtydliga dokumentationen av elevernas färdighets- och kunskapsutveckling, samt förtydliga de indikatorer som visar att elever behöver tidigare stödinsatser så att arbetet blir mer proaktivt. Detta skall också ge grund för prioriteringar av tid och insatser så att skollagen efterlevs i alla individuella fall. Inspektörerna erfar att ett arbete med att dokumentera elevernas färdighets- och kunskapsutveckling pågår. Vad gäller prioriteringar av tid och insatser i form av ökade stödinsatser har arbetet inte påbörjats vid inspektionens genomförande.

Inspektörernas bedömning är att skolorna bör utveckla rutiner för att analysera och följa upp elevernas resultat i samtliga ämnen och årskurser, även ur ett genusperspektiv. Vidare bedömer inspektörerna att för få elever uppnår betyget godkänt eller bättre vid Vårbyskolan och att åtgärder bör sättas in för att förbättra resultaten.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolorna bör utveckla rutiner för att analysera och följa upp elevernas resultat i samtliga ämnen och årskurser, även ur ett genusperspektiv. Vidare bedömer inspektörerna att allt för få elever uppnår betyget godkänt eller bättre vid Vårby skola och att åtgärder bör sättas in för att förbättra resultaten.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö – fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Samverkan i skolmiljön

Elevinflytande och elevdemokrati är frågor som utgör ett av de mål som för- och grundskolenämnden lagt fast som prioriterade mål för skolorna i Huddinge kommun.

I Vårby skolor genomförs klassråd regelbundet. I regel sker dessa möten en gång per vecka. En del av de frågor som tas upp i klassråden förs vidare till elevråden. Det är elever som är ordförande och sekreterare i elevråden, de har dock stöd av någon vuxen i sitt arbete. Vid Vårbyskolan finns också tre grupper som arbetar med att förbättra elevernas situation. Dessa tre grupper är Kunskaps-, Trivsel- och Trygghetsgrupperna. Kunskapsgruppen har precis kommit igång med en verksamhet där elever från årskurs 8 besöker Grindstuskolan och deltar på lektioner som "hjälpplärare". Trivselgruppens uppgift är, som framgår

av namnet, att finna trivselskapande aktiviteter. Eleverna i trygghetsgruppen förväntas ingripa vid bråk under raster. Primärt skall eleverna prata med de som bråkar, går det inte att lösa genom samtal skall eleverna kontakta någon vuxen. Eleverna i de tre grupperna handleds av en vuxen.

När det gäller elevernas möjlighet till inflytande över undervisningens uppläggning och innehåll är bilden något splittrad. Det finns en ambition hos lärarna vid skolorna att eleverna med stigande ålder skall få ett ökat inflytande över sitt lärande, men det skiljer sig åt mellan olika lärare. I några klasser har eleverna stora möjligheter att påverka valet av arbetssätt och vad de skall arbeta med. I det stora flertalet klasser är dock utrymmet för elevinflytande relativt begränsat. Egna arbetsscheman införda i en loggbok eller liknande används i många klasser vid skolorna. I de allra flesta fall används loggboken som en kalender i vilken eleverna fyller i efter lärarens instruktioner.

Samverkan med föräldrar sker inte i några organiserade former vid Vårbackaskolan och Vårbyskolan. Vid Grindstuskolan har ett föräldraråd precis startats med några entusiastiska föräldrar i spetsen. Föräldrarna får information om sina barns utveckling i skolan vid de regelbundna utvecklingssamtalen samt i form av olika kontakt- eller loggböcker. Vidare informeras föräldrarna om vad som sker på skolorna genom s.k. veckobrev. Vårby ResursCenter har ett mycket nära samarbete med föräldrarna och personliga kontakter mellan hem och skola sker oftast varje dag eller vecka.

Vid Vårby skolor finns en av rektorn formulerad värdegrund. I personalintervjuerna framkom att värdegrunden är känd och att intentionen i den diskuteras regelbundet i arbetslagen men att det är svårt att nå enighet i alla delar. Elever och föräldrar känner inte till värdegrunden men rektorn uppger att föräldrarna kommer att involveras i arbetet från och med januari 2005, planer finns också på att tydliggöra Vårby skolors värdegrund för eleverna.

Inspektörerna bedömer att elevernas delaktighet i planering, genomförande och utvärdering av undervisningen bör utvecklas och förbättras vid Vårby skolor. Inspektörerna bedömer vidare att Vårby skolors värdegrund bör tydliggöras och synliggöras för eleverna. Inspektörerna ser positivt på att det startats ett föräldraråd vid Grindstuskolan

Arbetet mot kränkande behandling

Det förebyggande arbetet mot kränkande behandling består av olika inslag. Som tidigare nämnts inleder Grindstuskolan och Vårbackaskolan läsåret med att under cirka en och en halv vecka diskutera normer och värden, men också frågor kring kränkande behandling. Under resten av läsåret arbetar Vårby skolor bl.a. med läromedlet "livskunskap" som skall ge eleverna tillfällen och möjligheter att utveckla sina sociala och emotionella färdigheter.

I rektorns formulerade uppdrag till enheterna finns en övergripande beskrivning kring arbetet mot mobbning. Utifrån denna beskrivning fick enheterna ett uppdrag att formulera egna lokala planer. Detta har enheterna gjort och i dessa framgår vilka rutiner man har för att hantera eventuella fall av mobbning. I skollagen och läroplanen används uttrycket kränkande behandling, som är ett vidare begrepp än mobbning och som omfattar alla former av kränkningar, även sådana som uppstår vid enstaka tillfällen. I de mobbingplaner som finns

saknas perspektivet då vuxen kränker elev. Planerna har arbetats fram av mobbingteamen och personalen vid skolorna. Planen och mobbinggruppen är kända för elever och föräldrar vid Grindstuskolan och Vårby resursenhet, så är inte fallet vid Vårbackaskolan och Vårbyskolan. Som tidigare nämnts finns en Trygghetsgrupp vid Vårbyskolan. Eleverna som ingår i gruppen har en viktig funktion i det förebyggande arbetet mot kränkningar. Inspektörerna noterar att det alltid finns vuxna tillgängliga på rasterna.

I handlingsplanen för Vårbyskolan framgår att skolan arbetar enligt Farstamodellen och att föräldrarna till de inblandade barnen inte informeras i ett första skede om vad som skett. Av läroplanen framgår att skolan och hemmet skall samarbeta kring barnets fostran. Hemmet bör därför informeras snarast för att kunna stötta både barn som kränker och de som utsätts för kränkning.

Inspektörerna bedömer att handlingsplanerna mot kränkande behandling bör omarbetas och även innefatta perspektivet vuxen - elev. Vidare bör Vårbyskolan införa rutinen att föräldrar snarast informeras om deras barn på något sätt är inblandad i någon form av kränkande behandling.

Skolhälsovård och elevhälsa

Hälsoarbetet bedrivs i form av att arbetslag eller enskilda lärare någon gång tar upp och diskuterar dessa frågor t.ex. kostcirkeln. Skolhälsovården bedrivs och genomförs enligt gällande bestämmelser. I förebyggande syfte genomförs även hälsosamtal.

Inspektörerna bedömer att det hälsofrämjande arbetet vid Vårby skolor bör förbättras men att skolhälsovården följer gällande bestämmelser.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att elevernas delaktighet i planering, genomförande och utvärdering av undervisningen bör utvecklas och förbättras vid skolorna. Vidare bedömer inspektörerna att handlingsplanerna mot mobbning bör omarbetas och även innefatta det vidare begreppet kränkande behandling samt vuxen - elevperspektivet. Vårbyskolan bör införa rutinen att föräldrar snarast informeras om deras barn är inblandad i någon form av kränkande behandling. Vidare bedömer inspektörerna att det hälsofrämjande arbetet vid Vårby skolor bör förbättras.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Lokala mål och innehåll

Som tidigare nämnts finns det lokala konkretiseringar av de nationella kursplanerna för årskurs 5 och 9 i alla ämnen. I övriga årskurser finns lokala konkretiseringar i några ämnen, dock inte alla. Enligt rektorn pågår ett arbete med att konkretisera de nationella kursplanerna i de ämnen som ännu inte har dessa. De mål som finns är delvis kända för elever och föräldrar enligt vad som framkom i intervjuerna.

Organisering av undervisningen och tidsanvändningen

Vårby skolor har strukturer för att ta emot elever såväl inom skolan som för nya elever. Den vanligaste organisationsformen i årskurserna 1-5 är den sammanhållna klassen där klassläraren arbetar i en årskurs och ansvarar för undervisningen i flertalet ämnen. Årskurserna 6-9 vid Vårbyskolan arbetar enligt en traditionell ämneslärarorganisation med mentorer som har ett huvudansvar för ca 10-12 elever. Vårby ResursCenter har en hög personaltäthet och kan ofta arbeta på ett varierat sätt med eleverna.

Det finns en gemensam timplan för Vårby skolor. Rektorn uppger att ett arbete med att revidera denna pågår. Det är de biträdande rektorerna som kontrollerar att eleverna får den garanterade undervisningstiden enligt nationella riktlinjer. Vid Vårbyskolan startade elevens val och språkvalet mycket sent på höstterminen. Anledningen till detta uppges vara svårigheten att få tag i lärare. Ett stort antal lektioner har på grund av detta inte kunnat genomföras under höstterminen. Enligt rektorn kommer denna tid att tas igen och eleverna får sin garanterade tid.

Inspektörerna bedömer att Vårby skolor arbetar enligt en traditionell organisation samt att den lokala timplanen innehåller det som framgår av nationella riktlinjer. Inspektörerna bedömer att tid bör tas igen inom elevens val och språkvalet med det snaraste.

Individanpassning, individuell studieplanering och stöd

Enligt skollagen och grundskoleförordningen föreskrivs att särskilt stöd skall ges till elever som har svårigheter i skolarbetet. För att kartlägga och fånga upp dessa elever använder sig Vårby skolor av ett flertal olika tester. En tydlig plan för utvärdering av utbildningsmålen finns. I den sammanställning för Vårby skolor som finns för höstterminen 2005 framgår att 84 procent av eleverna är i behov av någon form av stöd. Personalen uttrycker i intervjuerna att det är många elever som är i behov av särskilt stöd men att resurserna är otillräckliga och att det handlar om att göra det bästa av situationen. I elevintervjuerna framkommer att de är medvetna om att deras resultat skiljer sig från andra skolor och att många känner en håglöshet inför skolarbetet.

I intervjuerna med skolledningen och personalen framkom tydligt att alla elever som är i behov av särskilt stöd inte får detta. Inspektörerna bedömer att Vårby skolor har en tydlig strategi för det fortsatta arbetet med att kartlägga elevernas kunskapsutveckling men att de inte uppfyller författningarnas krav på elevs rätt till stöd.

Vid Vårby skolor finns det fem speciallärare, en på respektive Grindstu-, Vårbackaskolan och Vårby ResursCenter samt två på Vårbyskolan. Enligt lärarna är det för få speciallärare för att kunna ge alla elever som är i behov hjälp. Vårby skolor har en generell struktur för elevvårdsarbetet. I första skedet är det arbetslaget som har ansvaret för att åtgärda elevens svårigheter. Strukturen beskriver också det fortsatta arbetet med ett elevvårdsärende. Det är rektor som fattar beslut om stöd i elevvårdskonferens. Enligt planen skall ett åtgärdsprogram alltid upprättas. Detta utarbetas med berörda lärare och medverkande stödpersoner. Den modell för åtgärdsprogram som är gemensam för Huddinge kommun har ännu inte fullt ut börjat användas vid Vårby skolor. Det skiljer sig i nuläget mellan de olika arbetslagen men också lärare emellan vilken modell för åtgärdsprogram som används. Enligt rektor har all personal fått, eller kommer att få utbildning, om denna modell för åtgärdsprogram. Rektorn och lärarna vid Vårbyskolan uppger att alla elever, som är i behov av särskilt stöd, inte har åtgärdsprogram. Inspektörerna bedömer att Vårbyskolan inte uppfyller grundskoleförordningens krav på åtgärdsprogram.

Enligt grundskoleförordningen skall en elev få studiehandledning på sitt modersmål, om eleven behöver det. Vid Vårby skolor erbjuds ingen elev studiehandledning på modersmålet förutom i ringa omfattning och i vissa språk i förberedelse- och mottagningsgrupperna. Inspektörerna bedömer att Vårby skolor inte uppfyller grundskoleförordningens krav.

Vid inspektionstillfället fanns ingen elev med funktionshinder vid någon av skolorna. Enligt rektor finns det möjligheter att ta emot elever med funktionshinder framför allt vid Vårbackaskolan och Vårby skola.

Arbetssätten

Enligt läroplanen för grundskolan skall läraren ansvara för att eleverna får pröva olika arbetssätt och arbetsformer. Som tidigare nämnts finns denna ambition hos lärarna vid Vårby skolor att eleverna skall få ett ökat inflytande över sitt lärande, men att det, enligt eleverna, skiljer sig åt från lärare till lärare.

Under besöken har inspektörerna följt lektioner med variation av arbetssätten, arbetsformer och grader av elevinflytande. Variationen av arbetssätt är, enligt inspektörernas bedömning, större för de yngre eleverna och för eleverna vid Vårby ResursCenter. Valet av arbetssätt för de äldre eleverna styrs ibland mer av tradition och yttre betingelser, som t.ex. schemat, än utifrån elevernas behov. Inspektörernas bedömning är att det är läraren som i huvudsak bestämmer innehåll och arbetssätt för de äldre eleverna men att de yngre eleverna erbjuds större variationer av arbetssätt.

Vägledning och utvecklingssamtal

Vid Vårby skolor genomförs utvecklingssamtal en gång per termin. Vid behov genomförs de oftare. I intervjuerna med elever, föräldrar och lärare vid Vårby skolor framkom att elever och föräldrar får förbereda sig inför samtalen genom att svara på ett frågeformulär, som skickas hem, kring hur elevens kunskapsmässiga och sociala utveckling varit. Detta formulär ligger sedan till grund för samtalet där alla parter ger sin syn på elevens utveckling. Personalen vid Vårbyskolan uppger att de inför utvecklingssamtal eller föräldramöten tar kontakt

med föräldrarna och bjuder in dem via personliga telefonsamtal. Vid Vårbackaskolan förekommer det i några klasser att det är eleverna som leder utvecklingssamtalen. Samtalen mynnar ut i att mål sätts upp för elevens fortsatta utveckling. Dessa mål utvärderas vid nästa utvecklingssamtal. Enligt föräldrarna är utvecklingssamtalen den viktigaste stunden för information om elevernas lärande och sociala utveckling.

Inspektörerna bedömer att utvecklingssamtal vid Vårby skolor är av god kvalitet.

Utvärdering av lärandet, bedömning och betygssättning

Elevernas lärande utvärderas bl.a. genom olika diagnoser, prov och portfolio³. Vidare finns det för varje elev en pedagogisk journal. I denna kan eleven följa sin kunskapsutveckling och utifrån denna sätta sina mål. Den pedagogiska journalen skall ge en bild över fyra områden: kunskap utifrån de nationella kursplanerna, livskunskap, IT och socioemotionell mognad. En hörnpelare i utvärderingsarbetet är den s.k. Pegasusmetoden. Detta är en metod för sammanställning av elevens alla resultat i syfte att skapa en tydlig bild av elevens kunskapsutveckling. Metoden användes inte i full utsträckning vid inspektörernas besök men beräknas, enligt rektor, användas fullt ut under vårterminen 2005. Inspektörerna bedömer att Vårby skolors arbete med att följa elevernas kunskapsutveckling och sociala utveckling är av god kvalitet.

Enligt läroplanen skall rektor ansvara för att skolans resultat följs upp och utvärderas i relation till de nationella målen. Enligt lärarna i de tidigare årskurserna förs inga jämförande diskussioner om bedömningen av elevernas prestationer i förhållande till kursplanemålen. Vid Vårbyskolan förs, enligt lärarna, diskussioner om betyg och betygskriterier inom arbetslagen, skolledningen deltar inte vid dessa möten. Rektorn bekräftar att inga konkreta diskussioner förs med lärarna kring de övergripande principerna för betygssättning. För närvarande förs heller inga diskussioner med andra skolor i eller utanför kommunen kring betygssättning.

Enligt rektorn håller sig skolledningen informerad om elevernas utveckling genom de pedagogiska journalerna. Vid inspektionen framkom inga uppgifter från elever och föräldrar om att bedömningen av betygskriterierna skiljer sig åt mellan olika lärare och eleverna uppger att betygen upplevs som rättvisa.

Inspektörerna bedömer att Vårby skolor bör utveckla arbetet med att säkerställa rättvisa och likvärdiga bedömningar, framför allt gäller detta betygssättningen vid Vårbyskolan. Underlaget för betygsdiskussioner är begränsat och en utveckling av ett samarbete med en eller flera andra skolor kring betygssättning kan bredda underlaget och underlätta lärarnas bedömningar.

Samverkan och öppenhet

Det förekommer att eleverna åker på studiebesök i det omgivande närsamhället och att de besöker museer, teatrar och lokala företag. Bl.a. samarbetar Vårby

³ Portfolio är en metod där eleven utifrån målen i olika ämnen själv skall kunna följa sin kunskapsutveckling och ges möjlighet att utvärdera sitt eget lärande.

skolor med Barnkonstmuseet som är beläget i Vårby gård. Rektor uppger att det finns planer på att börja samarbeta med en lokal idrottsförening. Eleverna har PRAO två veckor vardera i årskurs 8 och 9. Eleverna i årskurserna 8 och 9 gör studiebesök under två dagar vid Kungliga Tekniska Högskolan och får då använda sig av högskolans utrustning vid olika laborationer.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att eleverna vid Vårby skolan inte fått den undervisningstid i elevens val och språkval som de har rätt till, därför bör denna tid tas igen med det snaraste. Vidare bedömer inspektörerna att Vårby skolor inte uppfyller författningarnas krav beträffande elevers rätt till stöd och krav på åtgärdsprogram. Inspektörerna bedömer också att Vårby skolor inte uppfyller grundskoleförordningens krav på studiehandledning på elevernas modersmål. Inspektörernas bedömning är att det är läraren som i huvudsak bestämmer innehåll och arbetsätt. Inspektörerna bedömer att Vårby skolor bör utveckla arbetet med att säkerställa rättvisa och likvärdiga bedömningar, framför allt gäller detta betygssättningen vid Vårby skolan.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rätts säkerhet.

Ansvarsfördelning, beslutsordning och kommunikation

Kommunfullmäktige i Huddinge kommun har fastställt sex områden, perspektiv, som gäller för samtliga nämnder. Utifrån dessa har kommunstyrelsen gjort prioriteringar, inom vart och ett av dessa områden, som gäller för förskole- och grundskolenämnden. I nämndens verksamhetsplan för innevarande år har nämndens mål samlats i fyra områden.

1. Nöjda invånare – barn och elever
2. Effektiva processer
3. Sund ekonomi
4. Attraktiv arbetsgivare

För vart och ett av dessa områden finns ett antal mål fastslagna av nämnden. Nämndens verksamhetsplan är en del av Huddinge kommuns skolplan. Övriga delar är skolornas arbetsplaner, kvalitetsredovisningarna samt "Bilderna av skolan i Huddinge" som visar resultatet av skolornas arbete.

Vid Vårby skolor har de olika arbetslagen formulerat egna arbetsplaner utifrån det uppdrag som rektor givit dem. De olika arbetslagens planer utgör tillsammans respektive enhets arbetsplan. Uppföljningar av de olika åtagandena sker enligt den uppföljningsplan som finns för Vårby skolor. Flertalet intervjuade

elever och föräldrar känner inte till Vårby skolors arbetsplan, eller de olika enheternas planer.

Rektors ansvar, befogenheter och funktion.

Vårby skolor består, som tidigare nämnts, av fyra skolor med sammanlagt ca 700 elever. Rektorn fördelar arbetsuppgifter inom sin ledningsgrupp. Denna består av en rektor och fyra biträdande rektorer med ansvar för olika delar av verksamheten. Arbetslagen leds av en lagledare och denne utgör en länk mellan skolans ledning och arbetslagen. Rektorn uppger att han är förtrogen med den dagliga verksamheten och tar ett övergripande ledningsansvar för den pedagogiska, personalledande och administrativa utvecklingen. Personal och föräldrar vid Vårby skolor uttrycker dock i intervjuerna att de är tveksamma till om rektor kan sägas vara förtrogen med den dagliga verksamheten.

Personalen på skolorna efterlyser en tydligare pedagogisk ledning, eftersom de pedagogiska diskussionerna mest förs inom arbetslagen, lärare emellan. Rektorn och de biträdande rektorerna deltar sällan i de pedagogiska diskussioner som förs. Personalen uppger också att de sällan träffar rektorn och att han mycket sällan gör klassrumsbesök vid skolorna. I intervjuerna framkom också att rektor inte anses vara ledare för personalen men att han däremot tar ett stort ansvar för de administrativa rutinerna. Föräldrar och personal är dock helt eniga om att de biträdande rektorerna är förtrogna med den dagliga verksamheten. Enligt rektorn går den största delen av hans tid åt till att hantera elevvårdsärenden i form av samtal med elever, föräldrar och personal. Som en indikation på omfattningen pekar rektorn på den tidigare nämnda inventeringen hösten 2005 av elevers stödbehov att det är 84 procent av eleverna vid Vårby skolor som är i behov av särskilt stöd.

Inspektörerna bedömer därför att rektorn bör tydliggöra sin syn på det pedagogiska ledarskapet och i större omfattning än idag initiera och delta i diskussioner om hur det pedagogiska arbetet skall utvecklas vid Vårby skolor i framtiden.

Kvalitetssäkring och förbättringsarbete

Vårby skolors kvalitetsredovisning följer den mall som tillämpas i Huddinge kommun, och skolornas resultat presenteras i form av styrta, för de olika områden som den politiska nämnden fastställt. Genomgående får senaredelen lägre värden än tidigare delen. Skolan analyserar resultaten och slutligen lämnas förslag till åtgärder för utveckling för nästföljande läsår. Under läsåret 2004/2005 satsar Vårby skolor på att lägga en organisation som skall ha hållbarhet över tiden. Vidare skall en fortsatt utveckling av och ett förtydligande av dokumentationen av elevernas färdighets- och kunskapsutveckling genomföras. Vårby skolor avser också att delta i områdesutveckling i samverkan med andra verksamheter samt utveckla arbetet med värdegrundsfrågor i skolorna för trygga relationer och god kommunikation mellan människorna, gamla och unga.

Inspektörerna bedömer att de mål som redovisas är otydliga i och med att målen bara formuleras som ett enda ord som "hälsa" eller "trygghet". Till viss del är kopplingen mellan resultat och de åtgärder som redovisas för att förbättra målnuppfyllelsen svag, det går bl.a. inte att urskilja respektive skola. Inspektörer-

na bedömer att kvalitetsredovisningen inte i alla delar uppfyller kraven i skolförfattningarna och att den bör förbättras.

Rättssäkerhetsfrågor

Vårby skola tar emot elever från Grindstu- och Vårbackaskolan från och med årskurs 5. Inom Vårby skolor finns en gemensam fördelning av timmar mellan ämnen och årskurser.

Enligt grundskoleförordningen är det styrelsen som efter samråd med eleven och elevens vårdnadshavare skall besluta i fråga om elevers placering i en särskild undervisningsgrupp. Den centrala elevstödsenheten fattar, enligt gällande delegationsordning, beslut om elever skall placeras inom någon av de kommunövergripande undervisningsgrupperna. Vid inspektörernas besök framkom dock att rektorn för Vårby skolor, fattat beslut om elevers placering i särskild undervisningsgrupp vid Vårby ResursCenter. Inspektörerna bedömer därför att rutiner skall upprättas så att beslut om placering i särskild undervisningsgrupp fattas i enlighet med författningens krav.

Vidare framgår av grundskoleförordningen att det är styrelsen som fattar beslut om anpassade studiegång. När det gäller beslut om anpassad studiegång är det enligt gällande delegationsordning i kommunen, rektor som, efter samråd med verksamhetschefen för elevstöd, fattar beslutet och återrappporterar detta till för- och grundskolenämnden. Vid inspektörernas besök framkom dock att beslut saknas om anpassad studiegång vid Vårby ResursCenter. Inspektörernas bedömning är att rektorn skall följa den för kommunen gällande delegationsordningen och skolan skall därför upprätta rutiner så att beslut om anpassad studiegång följer författningens krav.

I övrigt fattas formella beslut av rektorn vid elevvårdskonferensen och protokoll förs.

Integrerade särskolelever skall följa grundsärskolans timplan och kursplaner. Vid Vårby skolor går en integrerad grundsärskoleelev som följer grundskolans kursplaner och timplan. Inspektörerna konstaterar att den integrerade särskole-eleven inte får undervisning enligt gällande författning och skolan skall därför se till att de integrerade särskoleeleverna erbjuds undervisning i enlighet med den timplan och de kursplaner som gäller för grundsärskolan.

Rektorn har efter inspektionens genomförande aviserat att ett utvecklingsarbete pågår med att förbättra rutinerna kring beslut i elevstödsärenden.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna därför att rektorn bör tydliggöra sin syn på det pedagogiska ledarskapet. Inspektörerna bedömer även att kvalitetsredovisningen bör förbättras. Inspektörerna bedömer att rutiner skall upprättas så att beslut om placering i särskild undervisningsgrupp fattas i enlighet med författningens krav. Inspektörernas bedömning är att rektorn skall följa den för kommunen gällande delegationsordningen och skolan skall därför upprätta rutiner så att beslut om anpassad studiegång följer författningens krav. Inspektörerna bedömer också att Vårby skolor inte uppfyller kraven i särskoleförordningen om att en integrerad elev skall följa särskolans timplan och kursplaner.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Tillgång till verksamhet/utbildning

Det finns en nedbruten timplan som gäller för Vårby skolor och den tillämpas på de fyra enheterna. I den nedbrutna versionen återges antalet timmar i olika ämnen årskurs för årskurs.

Enligt Vårby skolors timplan skall alla elever från årskurs 2 till och med årskurs 9 ha elevens val. Innehållet i elevens val syftar till att, ”fördjupa och bredda elevens kunskaper i ett eller flera ämnen” och skall ”till sitt innehåll och sin inriktning vara förenligt med målen i den kursplan eller de kursplaner som regeringen fastställt för det ämne eller ämnen som utgör elevens val”.

Vid inspektörernas besök framkom att Vårbackaskolans elever inte erbjuds elevens val vilket inte är förenligt med grundskoleförordningen.

Vid Grindstuskolan anordnas elevens val under inplanerade veckor. Det är personalen som bestämt vilka ämnen som skall ingå t.ex. ”Mattespel” och ”Teatergruppen”. Eleverna får välja aktivitet utifrån lärarnas förslag.

Vid Vårbyskolan erbjuds elevens val i form av profilämne, (innebandy, skolgård/mosaik, IT och musik/framträdande). De elever vilka inte väljer ett profilämne kan välja mellan företrädesvis praktiskt estetiska ämnen. Eleverna erbjuds elevens val i svenska, engelska matematik och No i form av stöd, ett arbetslag erbjuder dessa ämnen också som fördjupning. Inspektörerna vill peka på att de flesta ämnen som erbjuds inom elevens val är av praktisk/estetisk karaktär, de alternativ med en mer teoretisk karaktär är i minoritet och erbjuds heller inte elever i årskurserna 5 och 6. Inspektörerna bedömer därför att Vårby skola bör erbjuda ett mer allsidigt utbud av alternativ i elevens val med inriktning mot nationella kursplaneämnen av teoretisk karaktär.

I de fall elevens val erbjuds är det inte rektor som beslutar om alternativen. Någon återrapportering av beslutet till för- och grundskolenämnden görs inte. Inspektörerna bedömer därför att Vårby skolor bör skapa rutiner så att beslut om fastställande av alternativ för elevens val fattas av rektorn och att återrapportering sker till för- och grundskolenämnden.

När det gäller språkval erbjuder Vårbyskolan spanska, tyska, franska samt svenska/engelska. Svenska/engelska är det populäraste språkvalet bland eleverna.

Enligt skolledningen är det 353 elever av Vårby skolors elever som är berättigade till modersmål och av dessa är det 101 stycken, 29 procent, som deltar i undervisning i modersmål. Ansvaret för att organisera modersmålsundervisningen ligger centralt i kommunen och erbjuds till elever från och med årskurs 3. Ett av skälen till att så få elever utnyttjar möjligheten uppges vara att undervisningen förläggs efter ordinarie skoltid, ofta på en annan skola än hemskolan.

Enligt grundskoleförordningen är det rektorn som beslutar om undervisning i svenska som andraspråk. Vid Vårby skolor utnyttjar i stort sett alla elever möjligheten till undervisning i ämnet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att Vårbackaskolan skall erbjuda elevens val. Inspektörerna bedömer också att Vårbyskolan bör erbjuda ett mer allsidigt utbud av alternativ i elevens val med inriktning mot nationella kursplanämnen av teoretisk karaktär. Inspektörerna bedömer därför att Vårby skolor bör skapa rutiner så att beslut om fastställande av alternativ för elevens val fattas av rektorn och att återrapportering sker till för- och grundskolenämnden.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I Vårby skolor har det stora flertalet lärare erforderlig utbildning. Inspektörerna noterar vid sitt besök vid Vårbackaskolan att det inte finns en enda manlig lärare anställd. Vid intervjun med rektor framkom att insatser görs för att råda bot på detta, bl.a. i form av riktade annonser. Det har dock varit anställningsstopp under höstterminen så det har inte funnits möjlighet att anställa ytterligare personal. Både elever och föräldrar uppger i intervjuerna att de är nöjda med personalens insatser på samtliga enheter.

Personalen i Vårby skolor uppger att det finns mycket bra möjligheter till kompetensutveckling och att skolledningen alltid försöker beakta varje enskild lärares önskemål. Det upprättas en individuell kompetensutvecklingsplan för varje lärare i Vårby skolor. Vidare finns också en gemensam kompetensutvecklingsplan för Vårby skolor.

Personalen är i huvudsak nöjd med lokalerna, men genomgående önskar man sig fler grupprum. Lärare som undervisar i naturorienterande ämnen uppger dock för inspektörerna att det är problem med att genomföra laborationer på grund av lokalernas kapacitet.

Personalen är också i huvudsak nöjd med de läromedel som finns på skolorna. Vidare uppger personalen att tillgången på datorer är god, men att hårdvaran upplevs som gammalmodig vid Grindstu- och Vårbackaskolan. Elever och lära-

re vid Vårbyskolan uppger att de är mycket nöjda med tillgången på datorer. Dessa används i undervisningen och alla elever erbjuds en enklare utbildning i data, ett europeiskt datakörkort, det s.k. ECDL-lightkörkortet. Inspektörerna bedömer att Vårby skolor har de läromedel och lokaler som behövs för att kunna erbjuda eleverna en god utbildning.

Sammanfattningsvis har huvuddelen av personalen den kompetens som krävs för uppdraget och de erbjuds kompetensutveckling. Vidare är tillgången till materiella resurser god utifrån elevernas behov.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Vårby skolor är av bristfällig kvalitet. Personalen arbetar dock ambitiöst för att främja elevernas lärande och demokratiska fostran samt att skapa en trygg miljö. Vidare vill inspektörerna lyfta fram skolornas arbete med att kartlägga elevernas kunskapsutveckling genom den s.k. Pegasusmodellen. Personalen har i de allra flesta fall erforderlig utbildning för den undervisning de bedriver och eleverna och föräldrarna är nöjda med deras insatser.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- Eleverna vid Vårby skolor bör ges möjlighet till ökat ansvarstagande och inflytande över sitt eget lärande i form av planering, genomförande och utvärdering av undervisningen.
- Vårby skolor bör utveckla rutiner för att analysera och följa upp elevernas resultat i samtliga ämnen och årskurser, även ur ett genusperspektiv.
- Vårbyskolan bör vidta åtgärder för att förbättra elevernas kunskapsresultat.
- Vårby skolors olika handlingsprogram mot mobbning bör omarbetas och även innefatta det vidare begreppet kränkande behandling samt vuxen – elevperspektivet.
- Vårbyskolan bör införa rutinen att föräldrar alltid informeras om deras barn är inblandad i någon form av kränkande behandling.
- Det hälsofrämjande arbetet bör förbättras vid Vårby skolor.
- Tid inom elevens val och språkvalet vid Vårbyskolan bör tas igen med det snaraste.
- Vårbyskolan bör utarbeta rutiner för att säkerställa en rättvis betygssättning.
- Rektorn bör tydliggöra sin syn på det pedagogiska ledarskapet.
- Kopplingen mellan kvalitetsredovisningen och de åtgärder respektive skola avser att vidta för ökad måluppfyllelse bör förbättras.
- Vårby skolor bör erbjuda ett mer allsidigt utbud av alternativ i elevens val med inriktning mot nationella kursplaneämnen av teoretisk karaktär.
- Vårby skolor bör utarbeta rutiner så att beslut om fastställande av alternativ för elevens val fattas av rektorn och att återrapportering sker till för- och grundskolenämnden.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Elever som riskerar att inte nå kunskapsmålen, ges inte stöd i den utsträckning de har rätt till (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Åtgärdsprogram upprättas inte i de ämnen där det behövs (5 kap. 1 § grundskoleförordningen).
- Beslut om placering av elev i särskild undervisningsgrupp och anpassad studiegång skall fattas i enlighet med författningens krav (5 kap. 5 och 10 §§ grundskoleförordningen).
- Särskoleelever som är integrerade i grundskolan läser inte efter grundsärskolans timplan och kursplaner (6 kap. 1 § särskoleförordningen).
- Elevens val anordnas inte i enlighet med författningarna vid Vårbackaskolan (2 kap. 19 § grundskoleförordningen).
- Studiehundledning på modersmålet ges inte de elever som behöver det (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).

Datum	Ort
2005-06-29	Stockholm

Stig Westlund
Tomas Johansson